

VOLDA KOMMUNE

FAGRAPPORT:

KJERNEOMRÅDE LANDBRUK

REGISTRERING OG PRIORITERING AV VIKTIGE PRODUKSJONSAREAL OG KULTURLANDSKAP FOR JORDBRUKET I VOLDA KOMMUNE

Saksnummer i ePhorte:	2017/1967
Teke til vitande i Forvaltningsutvalet i sak x/18:	xx.xx.2018
Sist revidert:	29.01.2018

INNHALD

1. Innleiing
2. Jordbruket i Volda
3. Organisering av arbeidet
4. Metode og gjennomføring
5. Tabell over kjerneområda
6. Samandrag
7. Oversiktskart

1. INNLEIING

Sentrale myndigheiter har forsterka fokuset på jordvern med målsetjing om å redusere omdisponering av jordbruksareal. Siste 10-åra er store areal med dyrka og dyrkbar jord omdisponert til anna bruk. Verdifulle kulturlandskap har vorte mindre verdifulle grunna byggeaktivitet og attgroing. Gjennom m.a. Landbruks- og matdepartementet er det nasjonale forventningar til at regional- og kommunal planlegging har tydelege målsetjingar om å redusere omdisponering av jordressursane og ivaretaking og vedlikehald av kulturlandskap.

I samfunnsdelen til kommuneplan for Volda kommune, har ein definert mål og strategiar. Her har ein m.a. med følgjande mål- og strategiformuleringar knytt til landbruket:

- *Legge til rette for berekraftig utvikling av jord-, skog- og fjordbruk, og næringar som er knytt opp til desse.*
- *Stimulere landbruksnæringa til å halde i hevd kultur- og naturlandskapet.*
- *Stimulere til berekraftig næringsutvikling og miljøtiltak innan jord-, skog- og havbruk.*
- *Sikre viktige jordbruksareal og naturtypar i kommuneplanen sin arealdel.*
- *Vurdere og sikre område som er viktige å oppretthalde/utvikle ut frå eigenverdi (biologisk mangfald, landskap, naturressurs) og som kjelde til friluftsliv.*
- *Sikre viktige jord- og skogareal for framtida.*

Den dyrka marka er grunnlaget for matproduksjonen, og landbruket sitt kulturlandskap er viktig for reiselivet, rekreasjon og trivnad, kulturarv og identitet, og for det biologiske mangfaldet. Landbruks- og matdepartementet ønskjer at kommunane skal ha ei bevisst haldning og langsiktig tenking i bruken av landbruksareala.

Eit viktig hjelpemiddel for å nå målsetjingane er at kommunane peikar ut **kjerneområde landbruk**.

Med å definere **kjerneområde landbruk** vil ein synleggjere viktige areal for to av landbruket sine sentrale samfunnsoppgåver; matproduksjon og kulturlandskap.

Kommunen vil gjennom fagrapport kjerneområde landbruk i Volda kommune, peike på areal som er særleg godt eigna for matproduksjon og verdifulle som kulturlandskap.

Formålet er å syne desse viktige areala. Det må presiserast at dette er ein fagrapport, og ingen plan som heimlar vern eller freding av areal. Rapporten legg ikkje band på noko areal og er ikkje juridisk bindande.

Landskapstypar kan vere sjeldne eller særeigne lokalt, og difor verdifulle. Andre landskap kan tvert om synast å vere ordinære lokalt sett, men når ein ser med regionale eller nasjonale auge er landskapet særmerkt. Både desse typar landskap bør fangast opp som kjerneområde.

Landbruket må sikrast areal for å produsere. Eit av føremåla med arbeidet er difor å peike på områder som er særleg viktige for landbruket slik at ein kan ha ei langsiktig forvaltning av ressursane, vidare å motverke nedbygging av jord, forringing av kulturlandskap og tap av biologiske verdier.

Rapporten skal vere eit fagleg underlag i forvaltning og planlegging, m.a. i arealplansaker.

Det at eit område ikkje er merka som kjerneområde er ikkje å forstå slik at det er verdilaust og fritt fram å omdisponere. Når ein no vel ut kjerneområde vil ein synleggjere **areal som ein skal ha eit særleg auge for. Det må presiserast at areal som ikkje er merka som kjerneområde, og er viktige jordbruksareal, der jordvern etter jordlova gjeld som før.**

Ein har ikkje teke stilling til kor lenge rapporten skal gjelde, men det er naturleg å vurdere behovet for revisjon ved utarbeiding av neste planstrategi for Volda kommune.

Spelsau

Foto:
Landbrukskontoret Ørsta Volda

2. JORDBRUKET I VOLDA

Volda er ein typisk sunnmørskommune med mange og hovudsakleg små bruk; totalt om lag 554 landbrukseigedomar med dyrka jord. For tida er det 104 landbruksføretak i drift som søker om produksjonstilskot. Ut frå arealressursstatistikk har kommunen eit samla jordbruksareal på 21.329 daa (herav 13.944 daa fulldyrka, 584 daa overflatedyrka og 6.801 daa innmarksbeite).

Då talet på aktive produsentar er lågt i høve til talet på eigedomar - har vi utstrakt bruk av leigejord. Mange har arealgrunnlaget som drifta er basert på, fordelt på mange ulike eigedomar og der igjen oppdelt i fleire teigar. I høve til landsmålestokken har Volda-jordbruket små jordressursar som gjer at ein er avhengig av jordleige og ein får areal fordelt på mange ulike teigar. Eigedomsstrukturen og omfanget av jordleige gjer at det er store utfordringar knytt til det å drive eit effektivt og rasjonelt jordbruk i kommunen.

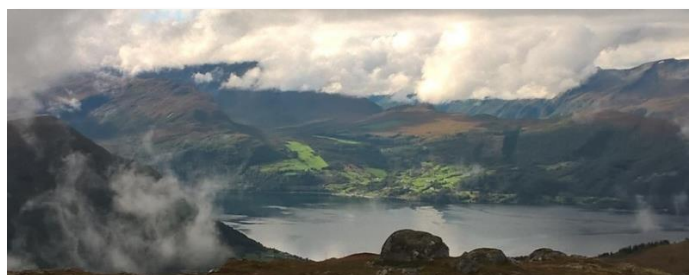
I dag er situasjonen den at 100% av jordbruksareala vert nytta til grasproduksjon/grovfôrproduksjon.

Jordbruksarealet som er i drift er på 15.100 daa. Av dette er vel 11.200 daa fulldyrka jord, 300 daa overflatedyrka jord og 3.600 daa innmarksbeite (dvs 71% av totalt jordbruksareal).

Arealressursstatistikken for Volda syner at den dyrka jorda berre utgjer 2,8% og innmarksbeita 1,3% av det totale arealet for kommunen. Jordbruksarealet utgjer ein berre ein liten del av landarealet, og desto viktigare er det å bevare desse areala som produserer livsviktige varer.

Hovudproduksjonane i Volda kommune er basert på grovfôr, med mjølkeproduksjon som den største. Vi har om lag 530 kyr som produserer ikring 3,8 mill. liter mjølk. I tillegg vert det produsert 0,34 mill. liter geitemjølk. Vidare har vi om lag 1.700 vaksne sauer. Kommunen har 2 aktive svineprodusentar. Slakteleveransen frå jordbruket er årleg på 390 tonn.

Landbruksnæringa sysselset om lag 94 årsverk i primærproduksjonen, og omsetnaden i fyrste lekk utgjer 58 mill. kroner.

Mot Folkestad

Foto:
Landbrukskontoret
Ørsta Volda

3. ORGANISERING AV ARBEIDET

Administrativt vert rapporten utarbeidd av tilsette ved landbrukskontoret. Ein har hatt fleire møte med tilsette ved utviklingsavdelinga i Volda kommune for å få innspel og merknader.

Før rapporten går til politisk handsaming var det naturleg å høyre representantar frå faglaga i landbruksnæringa; representantar frå bonde- og småbrukarlaget, og bondelaga i kommunen. Utkast til rapporten vart sendt på høyring til desse. Fagrapporten vart og sendt ut til grendalaga for områda som har grunneigarar med areal som er nemnt i rapporten.

Forvaltningsutvalet vil få rapporten framlagt når arbeidet er ferdig.

Kvennhus Koppen

Foto:
Landbrukskontoret Ørsta Volda

4. METODE OG GJENNOMFØRING

Arbeidet med fagrapporten om kjerneområde landbruk tok til i hausten 2016. Målsetjinga var å ha rapporten klar i løpet av hausten 2017.

Landbruksforvaltninga har drøfta og vurdert ulike kriteria for utval av kjerneområde innan 1) *Areal godt egna for matproduksjon* og 2) *Verdifulle områder for landbrukets kulturlandskap*:

I arbeidet har ein brukt rettleiaren for kjerneområde landbruk frå Landbruks- og matdepartementet. Denne rettleiaren gjev rettleiing for arbeidet med innsamling av data og prioritering av viktige areal for jordbruket.

Ein har nytta tilsvarende plan for Ørsta kommune som mal. Denne vart i si tid utarbeidd ut frå nyttig informasjon frå tilsvarende arbeid i nabokommunane Sykkylven og Stranda. Desse kommunane har same topografi og landskap som Volda og det har vore naturleg å samanlikne seg med desse andre sunnmørskommunane.

Metode og gjennomføring av utval:

1) Areal godt egna for matproduksjon:

Fokus skal her vere på areal som kan nyttast til matproduksjon. Her vil t.d. faktorar som jordsmonnet, klima, terreng, arrondering og storleik telle med når ein skal sei noko om arealet er egna for aktuell vekst og drift. Som tidlegare sagt er brorparten av areala no i bruk som eng til grovfôrproduksjon. Samstundes veit vi at ein del areal har dei kvalitetane som trengs om matkornproduksjon eller åkerbruk skulle verte aktuelt i framtida.

Volda er ein landkommune der klima er variert, med eit typisk fjordlandskap. Snøforholda kan variere mykje mellom bruka ved sjøen og bruka lenger oppe i dalane. Dei høge fjella og djupe fjordane gjer at ein både har lune bygder, medan andre stadar kan sola vere borte store delar av året. Variasjonen gjer at ein på dei varmest stadane normalt kan starte 1. slått i fyrste del av juni medan seine stader må vente 3-4 veker lenger. Volda har og hatt fleire fôrdyrkingslag som har dyrka opp jord i høgreliggjande setredalar. Her kan ein ofte berre rekne med 1 slått for året.

Generelt kan vi seie at jorda med høgst kvalitet som regel er lokalisert til flatene/dalbotnane nedst mot fjordane. Det var her dei fyrste jordbrukarane slo seg ned. Dette er dei mange fornminna indikasjon på. Matjordlaget vert bygd opp over lang tid. I desse fyrste områda har jordsmonnet hatt høve til å opparbeidd seg høg kvalitet som matjord.

Utvalskriterium:

- Jordsmonnet - alder, struktur og djupn
- Klima – temperatur og nedbør
- Helling – maskinell hausting og driftstilhøve
- Storleik og arrondering (>100 daa samanhengande) (veg, gjerde, bekk, skog delar ikkje flate når avstanden mellom ulike areal er < 50 m)

Utdjuping og forklaring av utvalskriteria:

Områda bestå av fulldyrka areala som er godt egna til grovfôrproduksjon/jordbruksdrift. Fulldyrka jord er jordbruksareal som er dyrka til vanleg pløvedjupn, og kan nyttast til åkervekstar eller eng, og som kan fornyast ved å pløye.

I utveljing av kjerneområda har ein sett krav til at kjerneområda må vere > 100 daa. Områda må vere mest mogleg samanhengande ut frå markslagsbasen AR5 og ortofoto.

Ein tillet vegar, gjerde, mindre vassdrag, skog og kratt, og gardstun/landbruksbygningar inne i flata. Desse elementa splitter ikkje flata så lenge køyreavstanden mellom dei dyrka areala er < 50 m. Høgdeskilnader/reinekantar, større vassdrag utan bru, busetnad av eit visst omfang og andre "større" element som krev lengre omkøyning - deler flater, sjølv om ein i luftline har kort avstand mellom dyrka areal. Når avstanden/køyreavstanden mellom dyrka areal vert > 50 m, har ein ikkje ei samanhengande flate. Kjenneteiknet på eit kjerneområde er at det kan driftast meir rasjonelt og effektivt enn andre areal.

Dersom all dyrka jord vart markert som kjerneområde var hensikta borte. Kriteria ved utval av kjerneområde må vere slik at ikkje alt areal kjem med. Dette resulterer i at verdifulle jordbruksareal som t.d. flatene på Helset som ligg ved Bjørkedalsvatnet ikkje er med. Flata er her < 100 daa og den ligg nært kjerneområde, men avstanden er for lang grunna mellomliggjande tunareal. Status for tun og bygningar mv er uendra av rapporten, sjølv om dei ligg innanfor yttergrensene.

Viktige jordbruksareal er funne og avgrensa ved bruk av kartdata. Markslagsbasen AR5 som inneheld opplysningar om kva markslag som ligg føre og ortofoto er viktige datagrunnlag for arbeidet. Dei stadene det er utført jordsmonnkartlegging så vil denne gi informasjon om kvalitet på jordsmonn desse stadene.

Definisjonen ovanfor inneheld noko skjønn. Vi trur likevel at ein slik kan kome fram til ei objektiv utveljing av kjerneområde. Reint teknisk redigitaliserer ein AR5-flatene ved å samle og samanføre desse slik retningslinene ovanfor beskriv.

Frå Flatdalsætra

Foto:
Berit Sandvik Skeide

2) Verdifulle områder for landbrukets kulturlandskap

For kategorien kulturlandskap kan det vere vanskeleg å setje objektive kriterium. Med kulturlandskap meiner vi her landskap som landbruksaktivitet over tid har skapt. Tidsramma kan vere høgst ulik, der nokre landskap har lang historie, medan andre områder er av nyare dato.

Vårt mandat har vore å peike på større og mindre områder i kommunen som vi meiner er viktige slik at dei som skal forvalte områda tek særleg omsyn. For dei mindre områda kan det vere eitt eller fleire element som har vore avgjerande. For større samanhengande områder er det ofte heilskapen og kombinasjonen av fleire element som har vore avgjerande. Slike landskap vil ofte fortelje ei historie frå landbruksdrifta på staden.

Utvalskriterium:

- Lokalt, regionalt eller nasjonalt spesielle eller sjeldne kulturlandskap
- Kulturlandskap rike på freda kulturminner
- Artsrike slåttengar/biologisk mangfald
- Kulturlandskap rike på nyare kulturelement (steingardar, bakkemurar, rydningsrøyser og andre element som fortel ei historie om landbruket og arbeidet med å etablere jordbruksareal)

Utdjuping og forklaring av utvalskriteria:

Eit kulturlandskap sin verdi avheng mellom anna av kven det har verdi for, og kva kriterium ein tek utgangspunkt i. Ein ser etter områder med heilskaplege landskap som er prega av landbruksdrift, og meir spesifikke kvalitetar som: Historisk interessante driftsformer, verdifullt biologisk mangfald og spesielle kulturmarkar, t.d. seterområder, slåttengar, naturbeiteområder, fornminner, og særprega tun- og bygningsmiljø.

Verdifulle kulturlandskap vil vere viktig for: Friluftsliv, rekreasjon, undervisning, reiseliv, næringsutvikling basert på matkultur, historie, estetikk og opplevingar.

Kjerneområda skal ha verdier "ut over det som er vanleg".

Til å finne viktige kulturlandskap har ein nytta kartdata og lokalkunnskap. Her har ein henta informasjon frå ulike kjelder som Askeladden (freda kulturminne), Direktoratet for naturforvaltning (nasjonalt og regionalt viktige kulturlandskap), Naturbasen (slåttemark), Setrerapporten, NIBIO (Kilden), m.fl.

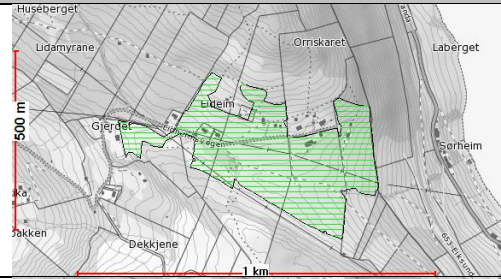
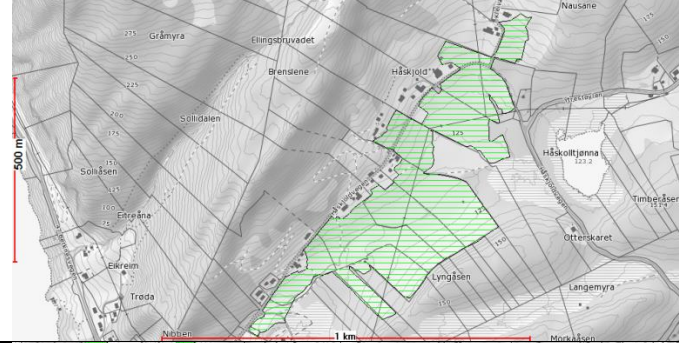
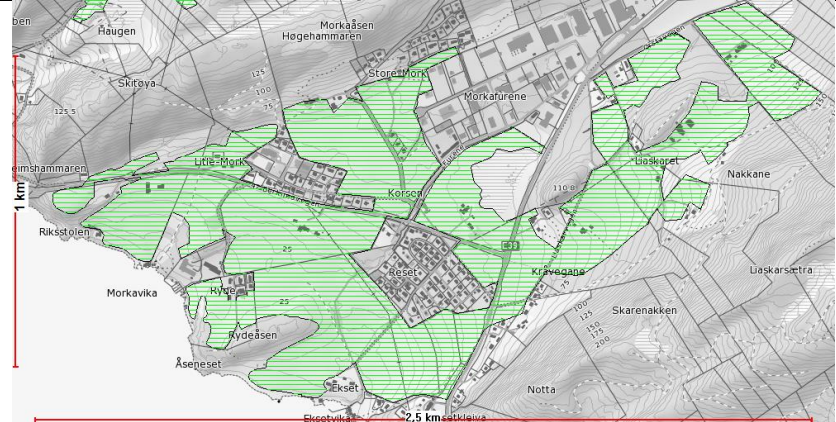

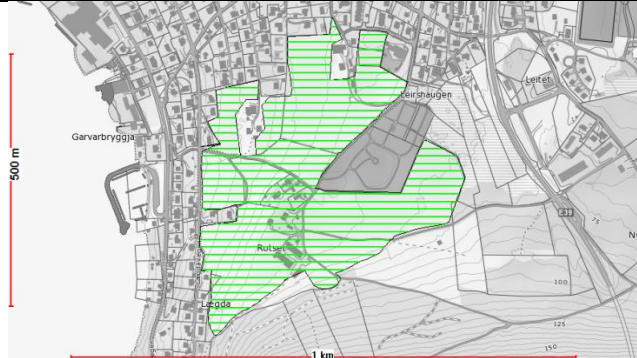
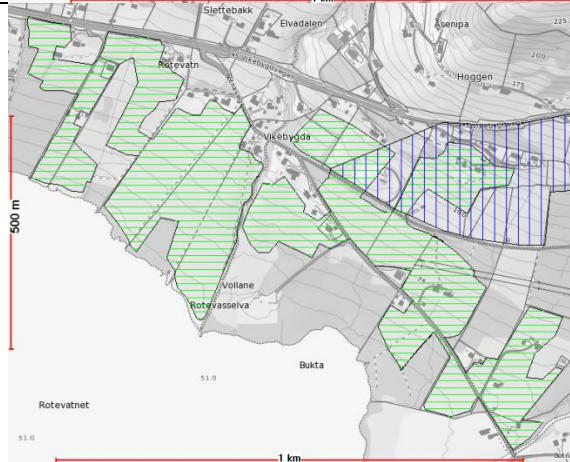
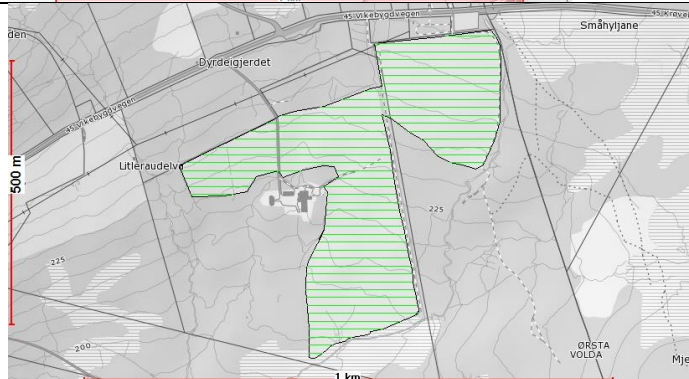
Veg i kulturlandskap

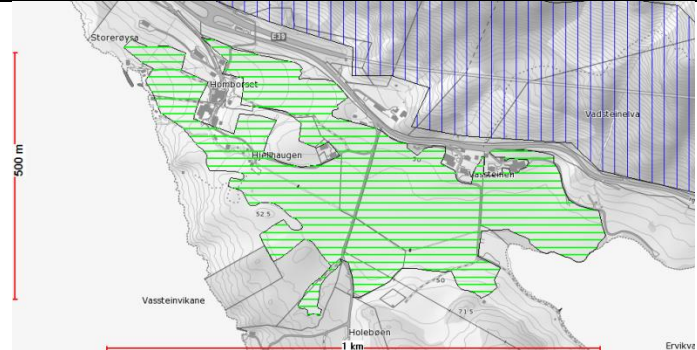
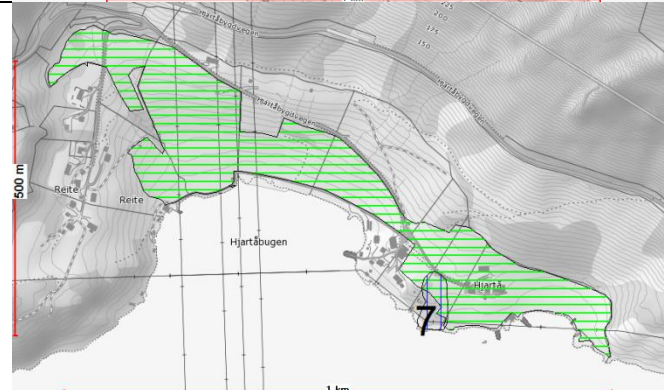
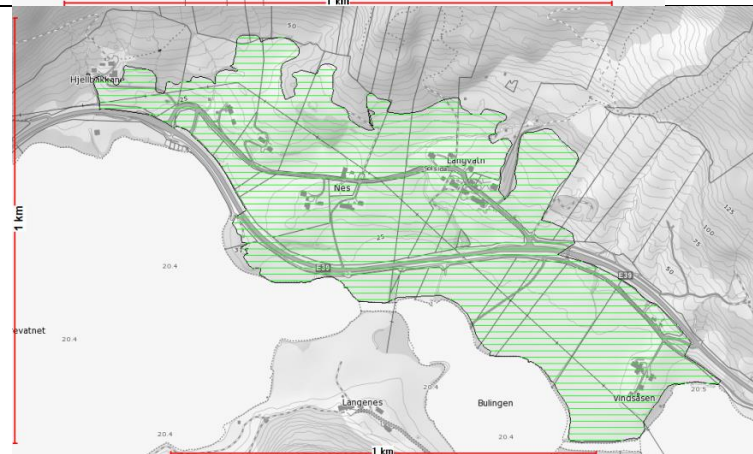
Foto:
Landbrukskontoret
Ørsta Volda

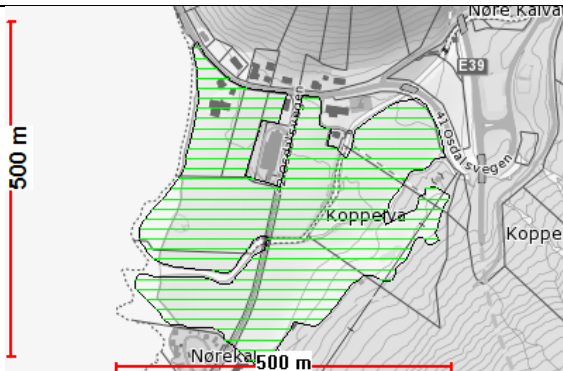
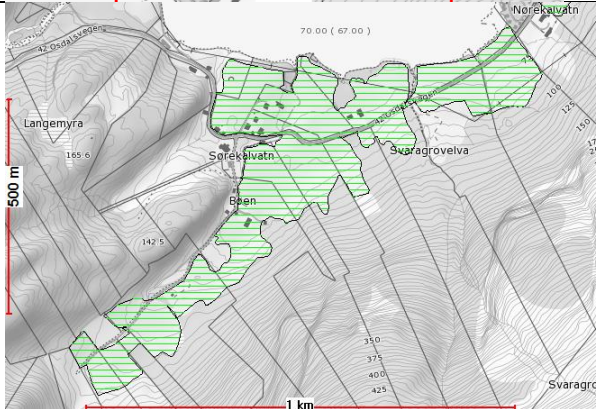
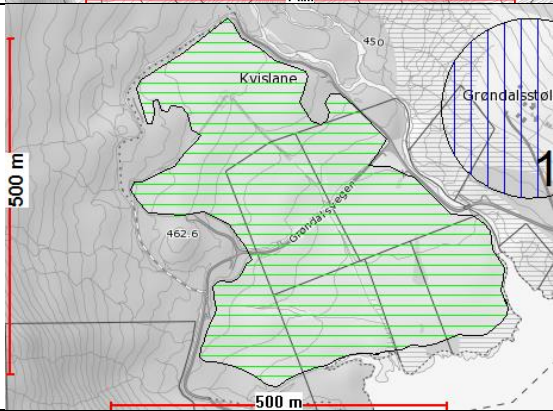
5.TABELL OVER KJERNEOMRÅDA

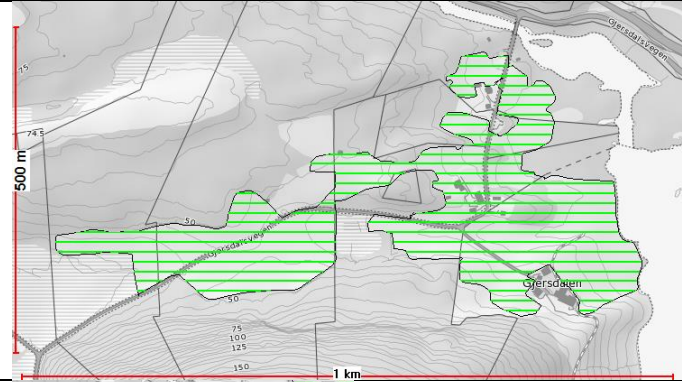
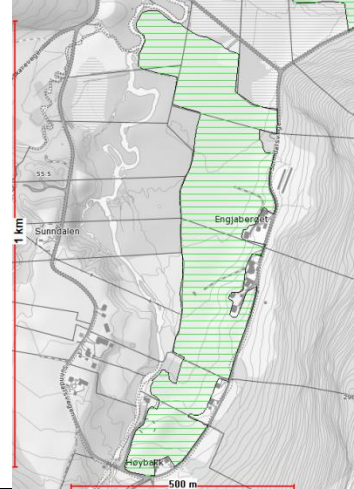
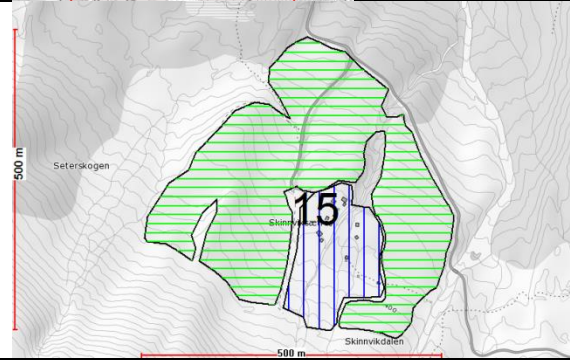
1)AREAL GODT EGNA FOR JORDBRUKSPRODUKSJON – MARKERT MED GRØN LIGGJANDE SKRAVUR

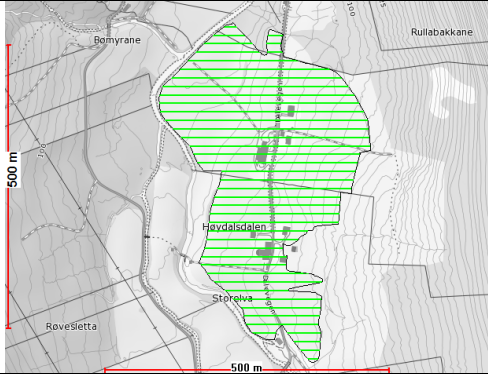
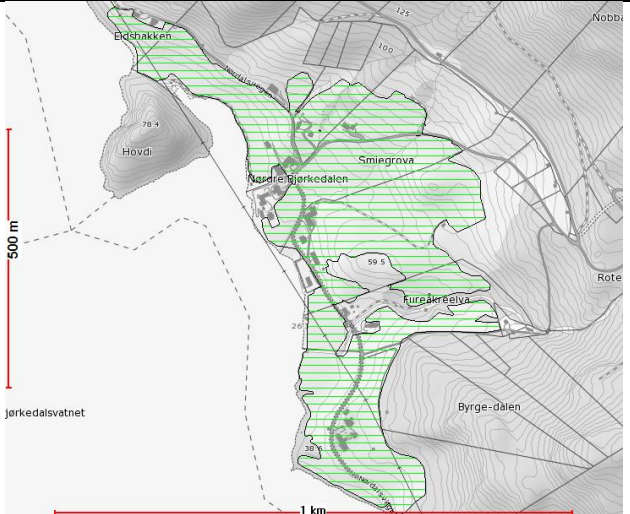
Nr	Gardsnamn Gnr	Storleik-flater - kvalitetar - fakta	Utfyllande informasjon – avgrensing	Kartutsnitt
1	Eidem, Berkvika Gnr 5, 6	139 daa fordelt på 10 flater Frå 110 – 215 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord	Gjeld areal oppe på eidet mellom Bjerkvik og Sørheim. Noko er bratt. Jord frå 5 eigedomar.	
2	Eikrem, Håskjold Gnr 7, 8, 9, 10	191 daa fordelt på 6 flater Ei større flate, mange små flater. Frå 90 – 235 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord	Gjeld areal i dalen. Noko er våtlandt i dalsøkket. Jord frå 10 eigedomar.	
3	Mork, Ekset, Liaskar Gnr 11, 12, 13, 14	1.007 daa fordelt på 26 flater Frå 5 – 145 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord, marin strandavsetning	Mange store samanhengande areal. Lang vekstsesong. Særs høg kvalitet på jorda. Strekkjer seg frå fjorden og opp til grensa mot Ørsta kommune.	

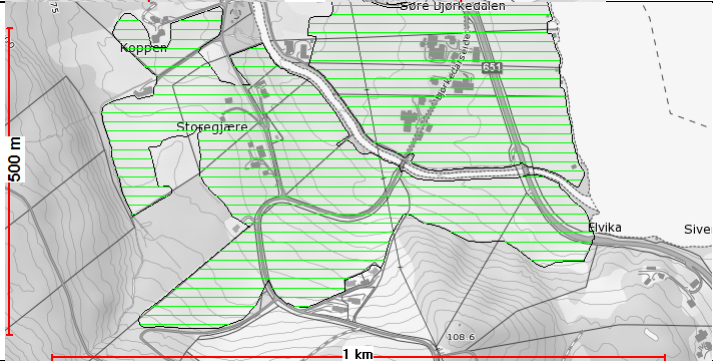
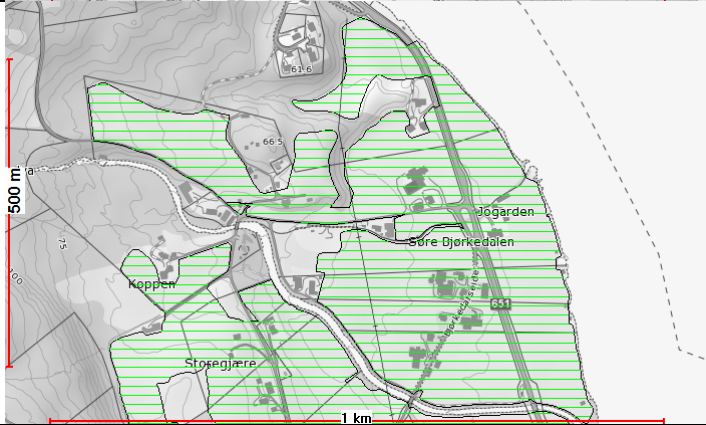
4	Rotset Gnr 30	140 daa fordelt på 7 flater Frå 20 – 75 m.o.h. Jordsmonn: Marin strandavsetning, breelvavsetning	Sentrumsnært, samla areal.	
5	Rotevatn Gnr 27	To areal delt av Rotevasselva: 134 daa fordelt på 8 flater og 155 daa fordelt på 11 flater. Teigdelte Frå 55 – 130 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord, marin strandavsetning, elveavsetning	Sentrumsnært, nær tettbygde areal. Sør for fylkesvegen. Noko oppdelt.	
7	Fremmerlida Gnr 23	143 daa fordelt på 3 flater To større flater Frå 205 – 250 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord, myrjord		

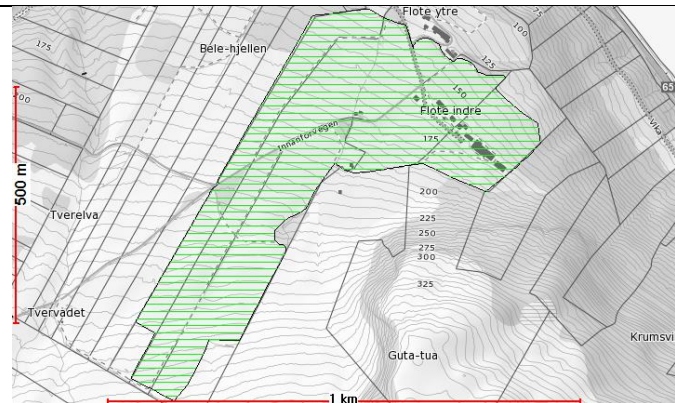
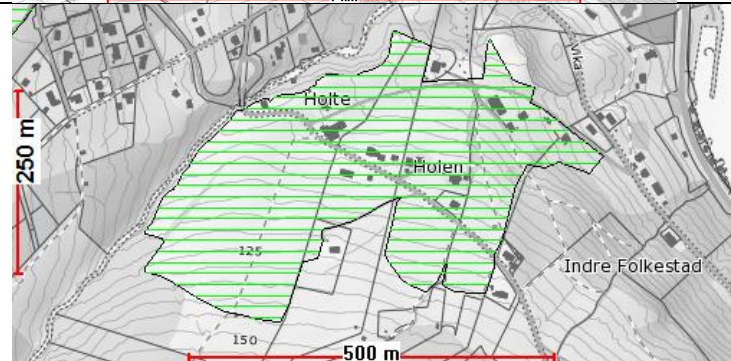
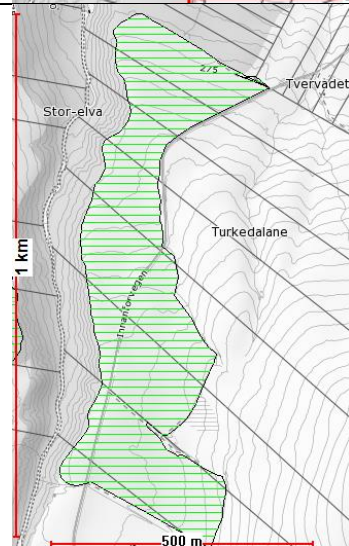
8	Homberset, Vasstein Gnr 32, 33	188 daa fordelt på 10 flater Frå 0 – 60 m.o.h. Jordsmonn: Marin strandavsetning		
9	Hjorthaug Gnr 38	119 daa fordelt på 5 flater Frå 0 – 65 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord		
10	Hjellbakkane, Nes, Langvatn Gnr 50, 51, 52	420 daa fordelt på 13 flater Frå 20 – 70 m.o.h. Jordsmonn: Hav og fjordavsetning	Fint jordbruksareal, fleire større flater. Område delt av E 39	

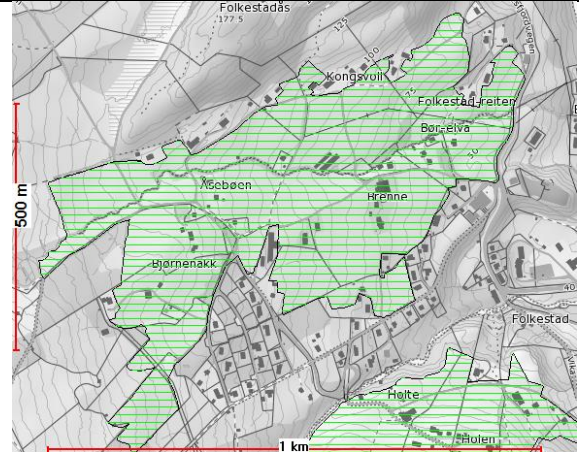
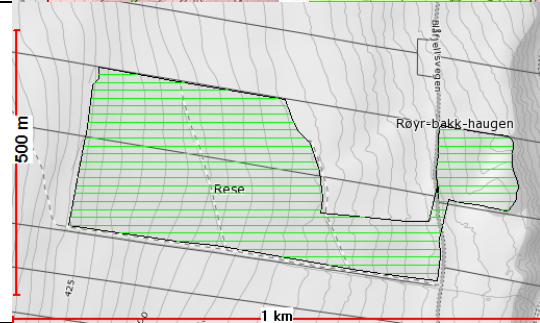
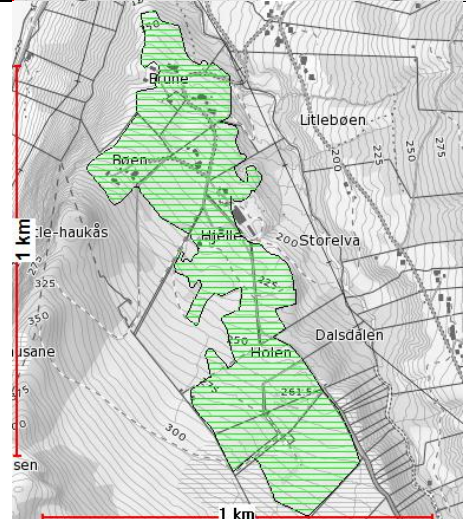
11	Nøre Kalvatn Gnr 56	113 daa fordelt på 6 flater Frå 70 – 90 m.o.h. Jordsmonn: Elveavsetning	Flatt til svakt hellande areal. Oppdelt av elvar.	
12	Søre Kalvatn Gnr 59	188 daa fordelt på 14 flater Frå 70 – 125 m.o.h Jordsmonn: Breelvavsetning, morene og skremateriale	Flatt til svakt hellande areal	
13	Grøndalen Gnr 59	150 daa fordelt på 4 flater Frå 425 – 465 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord, elveavsetning, mindre myrparti	Svakt hellande areal. Fôrdyrkingslag Normalt ei avling.	

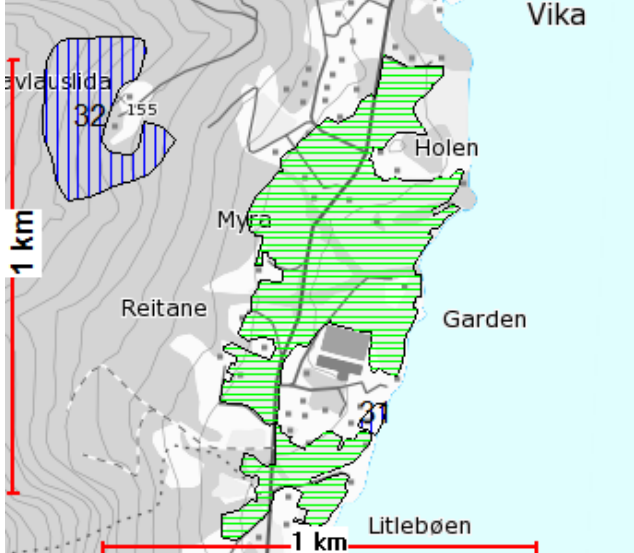
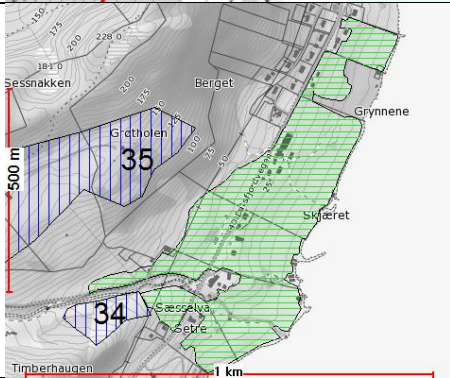
14	Gjersdalen Gnr 62	110 daa fordelt på 8 flater Frå 20 – 50 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord	Dårleg arrondering.	
15	Engjaberg, Høybakk, Sundal Gnr 63, 64, 65	151 daa fordelt på 1 flate Frå 30 – 60 m.o.h. Jordsmonn: Breelvavsetning	Større samanhengande areal.	
16	Skinnavikdalen	112 daa fordelt på 4 flater Frå 345 – 415 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord, breelvavsetning	Hellande areal. Fordyrkingslag Høgare liggjande område, men haustar to avlingar.	

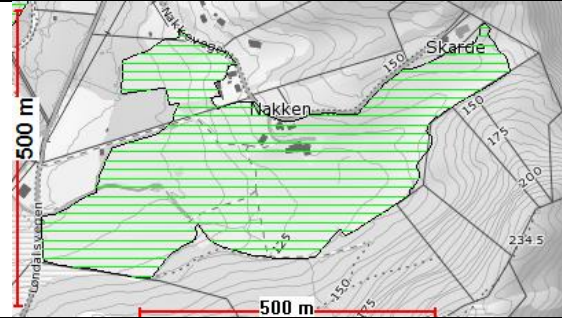
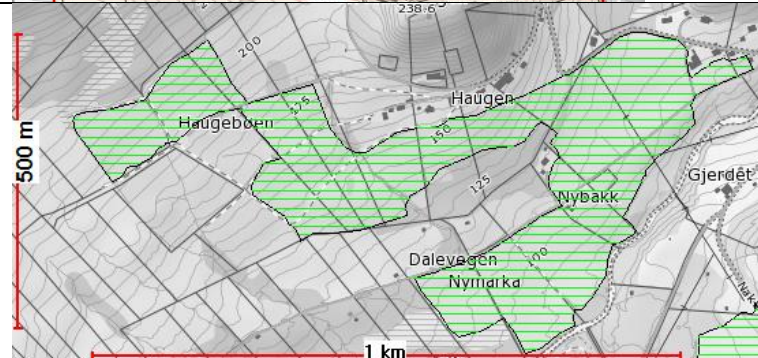
17	Håvika Gnr 77	167 daa fordelt på 8 flater Frå 15 – 180 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord	Brattlendt	
18	Høydalsdalen Gnr 81	112 daa fordelt på 3 flater Frå 60 – 120 m.o.h. Jordsmonn: Elveavsetning, skremateriale	Større flate mot elva. Svakt hellande	
19	Nøre Bjørkedal Gnr 91	174 daa fordelt på 15 flater Blanding av små og mellomstore flater. Frå 26 – 85 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord og breelvavsetning.	Svakt hellande til bratt areal.	

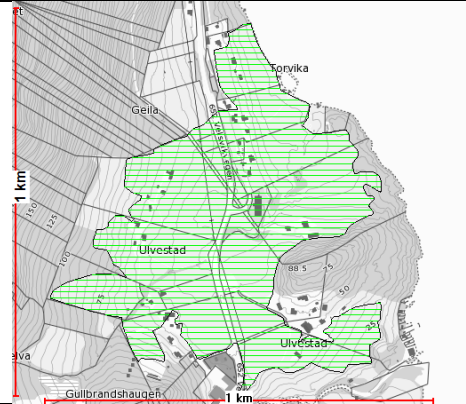
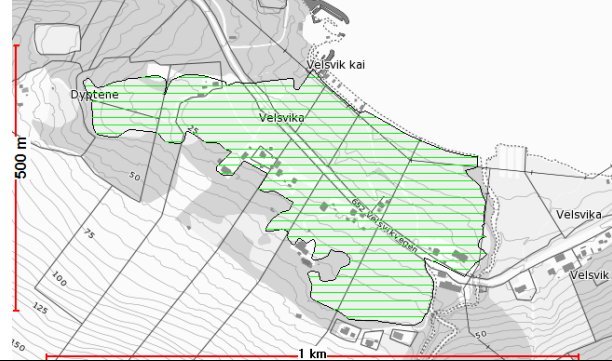
20	Helset og Løset Gnr 92 og 93	110 daa fordelt på 4 flater Blanding av større og mindre flater. Frå 26 - 40 m.o.h. Jordsmonn: Elv og breelvavsetning	Flater på både sidene av Stigedalselva med god bru mellom, som knyt saman. (Resten av jorda på Helset får for lang avstand jmf kriterier ein har sett, men er av høg kvalitet).	
21	Søre Bjørkedal Gnr 95	126 daa fordelt på 6 flater Fleire større flater Frå 26 - 100 m.o.h. Jordsmonn: Elv og breelvavsetning	Det meste av arealet er svakt hellende. Delt i syd for Laurdalselva	
22	Søre Bjørkedal Gnr 95	187 daa fordelt på 10 flater Fleire større flater Frå 26 - 75 m.o.h. Jordsmonn: Elv og breelvavsetning	Mykje av arealet er svakt hellende og lettdrive. Nord for Laurdalselva	

23	Flotane, Nedste Flotane, Indre Folkestad Gnr 103, 104, 106	249 daa fordelt på 8 flater Fleire store flater Frå 100 - 310 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord	Svakt hellande til bratt areal. God arrondering. 1	
24	Holen/Indre Folkestad Gnr 105, 106	109 daa fordelt på 8 flater Ei stor flate, resten mindre flater Frå 50 - 140 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord.	Svakt hellande areal.	
25	Flotane, Nedste Flotane, Holen Indre Folkestad Gnr 103, 104, 105, 106	167 daa fordelt på 3 flater Stort areal, delt av driftsveg. Frå 270 - 345 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord og forvittringsmateriale	Svakt hellande areal i Folkestaddalen.	

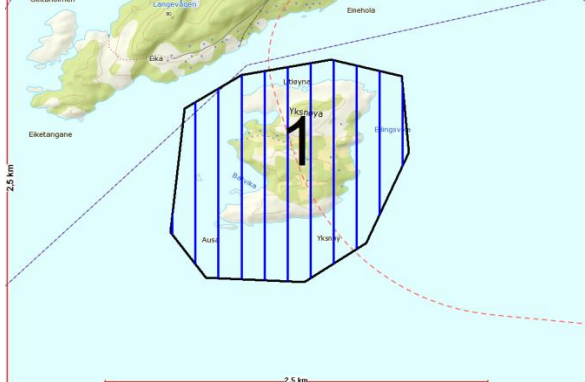
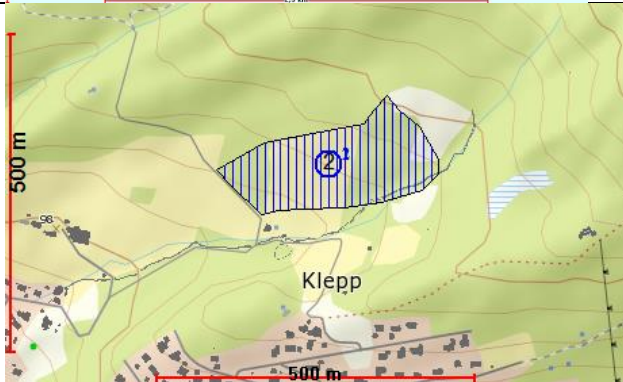
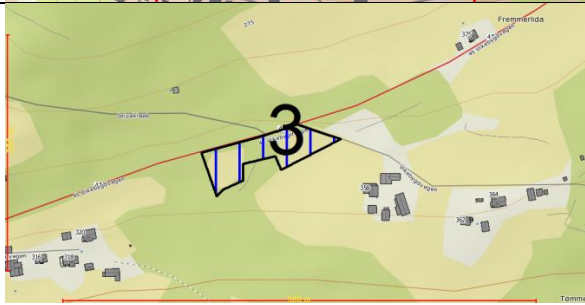
26	Ytre Folkestad, Reitane, Brenne Kongsvollen, Åsebøen, Bjørnanakken Gnr 107, 108, 109, 110, 111	273 daa fordelt på 22 flater Blanding av større og mindre flater. Frå 40 - 175 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord, elv og breelvavsetning.	Svakt hellande areal.	
27	Ytre Folkestad Kongsvollen Gnr 107, 110	171 daa fordelt på 4 flater Ei stor og ei mindre flate. Frå 310 - 430 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord, mindre areal m/forvitningsmateriale.	Svakt hellande areal i Folkestaddalen. Høgreliggjande. Mykje dyrkbare jord i området.	
28	Hjellane, Brunene Gnr 127, 128	272 daa fordelt på 17 flater Fleire større og mindre flater. Frå 140 - 300 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord, myr	Svakt hellande areal. Mykje dyrkbare jord i dalen her.	

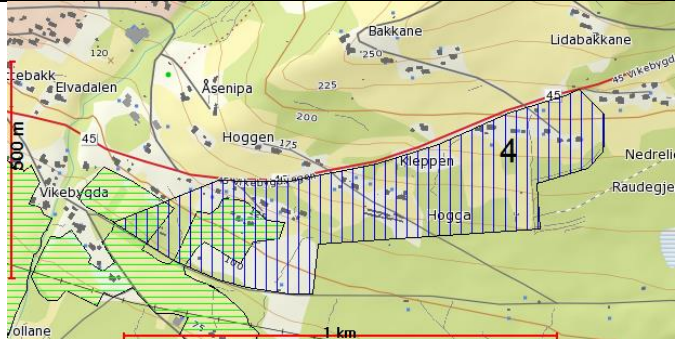
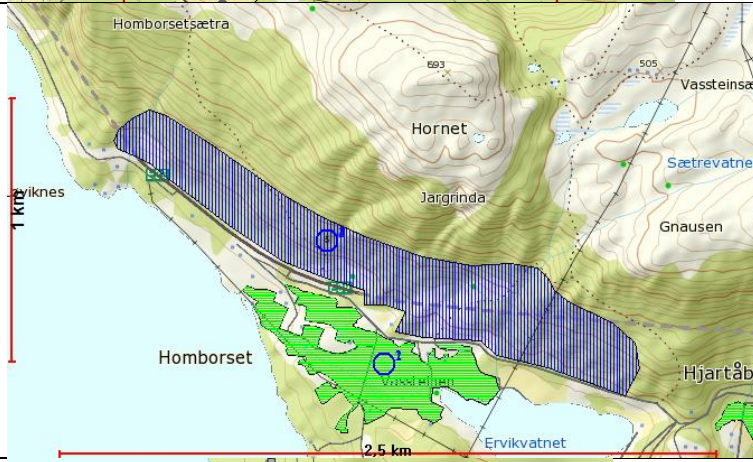
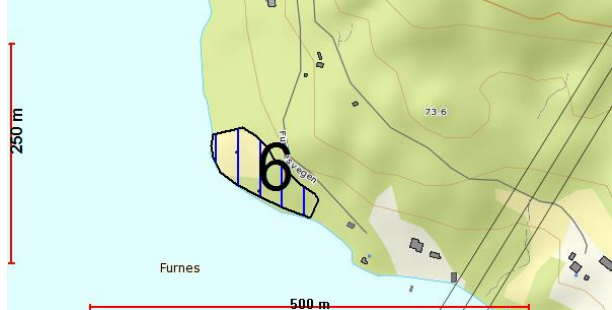
29	Steinsvika Gnr 131	151 daa fordelt på 5 flater Fleire større flater. Frå 0 - 60 m.o.h. Jordsmonn: Elveavsetning.	Flatt og lettdrive	
30	Lisjebøen, Reitane,Indre Dravlaus Gnr 144, 145, 146	208 daa fordelt på 15 flater Variert storleik på flatene Frå 0 - 55 m.o.h. Jordsmonn: Breelv- og elveavsetning.	Hellande areal. Noko oppdelt.	
31	Sætre Gnr 152	170 daa fordelt på 7 flater Større samanhengande areal rundt tunet. Frå 0 - 65 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord, elveavsetning	Hellande areal. Solvendt og tidleg.	

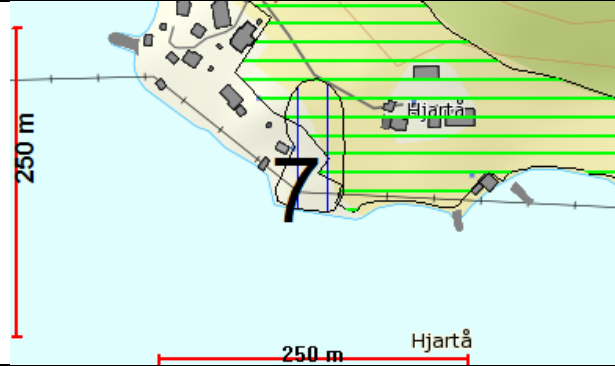
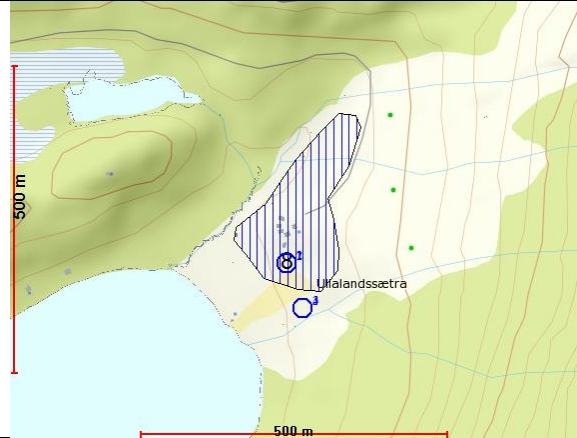
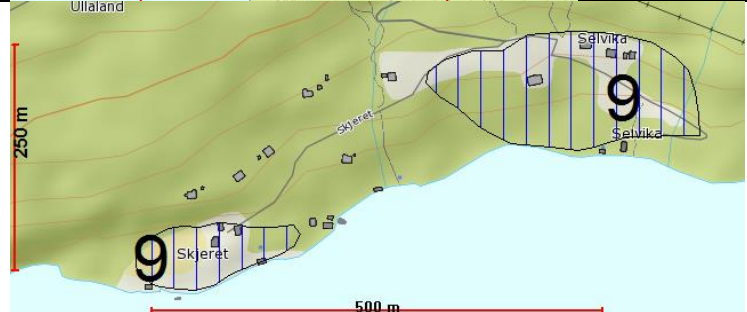
32	Nakken Gnr 156	182 daa fordelt på 7 flater Ei stor og fleire mindre flater. Frå 110 - 165 m.o.h. Jordsmonn: Ikkje spesifisert.	Nokre myrlendte parti.	
33	Løndalen, Nakken, Lauvstad Gnr 155, 156, 157	163 daa fordelt på 8 flater To større flater Frå 120 - 185 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord		
34	Haugen, Espenakken, Ulvestad Gnr 158, 159, 160	239 daa fordelt på 17 flater Blanding av større og mindre flater. Frå 60 - 220 m.o. h. Jordsmonn: Morenejord.	Noko er bratt elles bra solvendt.	

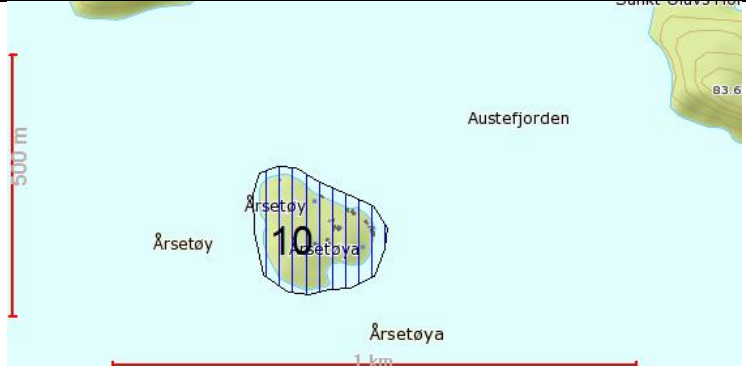
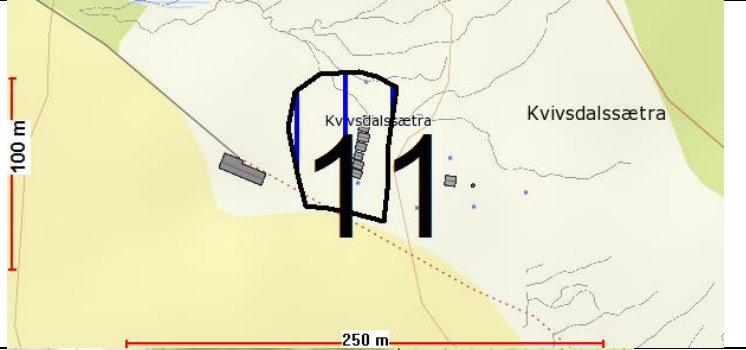
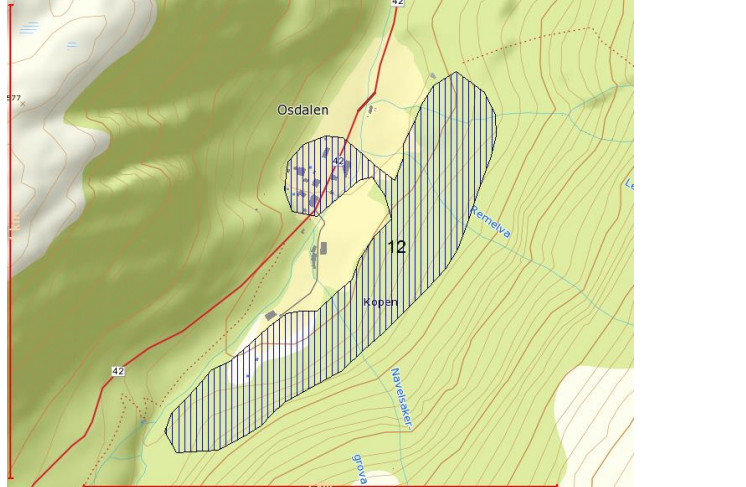
35	Ulvestad, Torvika Gnr 160, 161	308 daa fordelt på 20 flater Fleire større flater Frå 0 - 105 m.o.h. Jordsmonn: Marin strandavsetning, breelvavsetning. Morene.	Viktig produksjonsareal.	
36	Velsvika Gnr 167	138 daa fordelt på 11 flater Blanding av større og mindre flater. Frå 0 - 45 m.o.h. Jordsmonn: Morenejord og marin strandavsetning.		

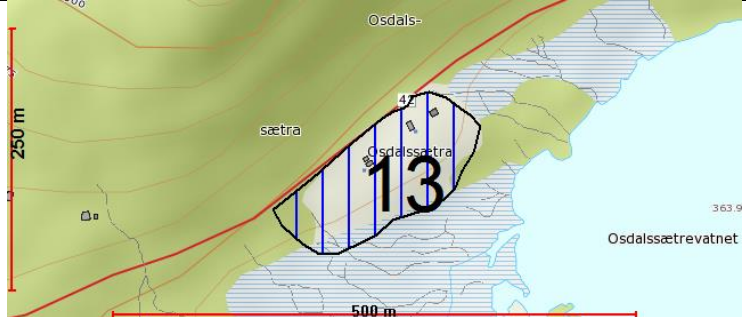
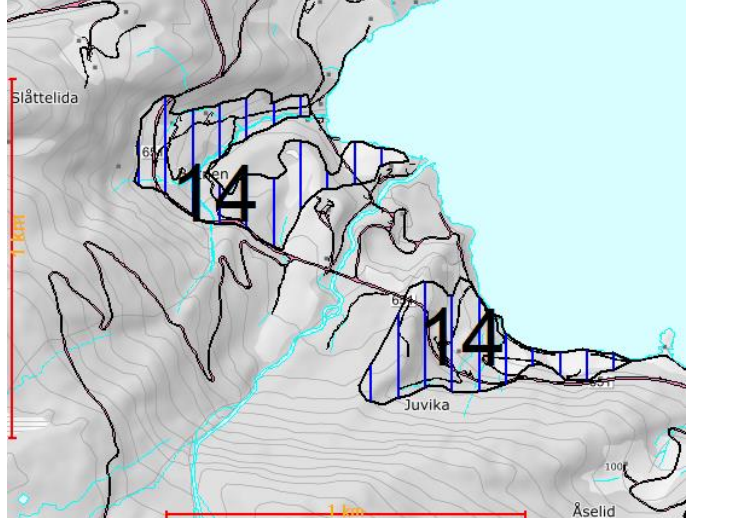
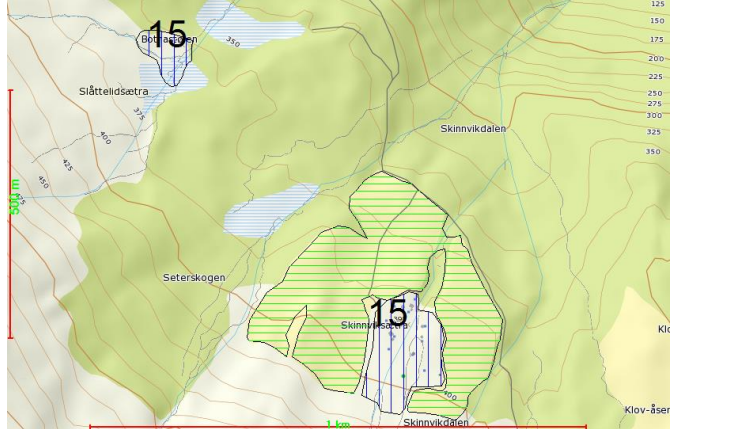
2)VERDIFULLE OMRÅDER FOR LANDBRUKETS KULTURLANDSKAP - MARKERT MED BLÅ STÅANDE SKRAVUR

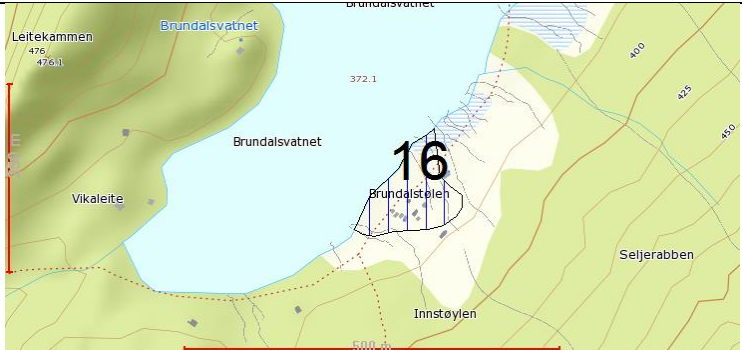
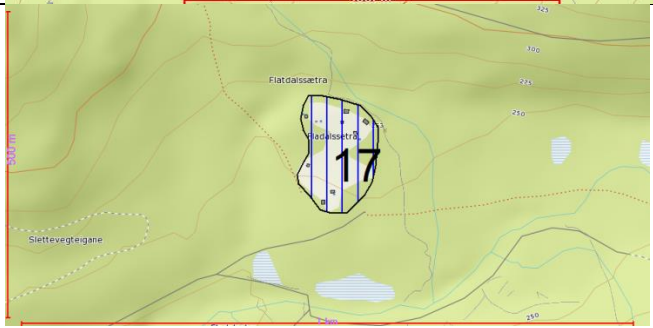
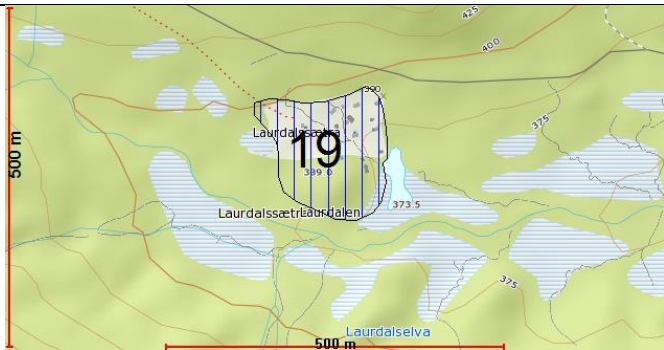
Nr	Stad	Kvaliteter	Foto	Kartutsnitt
1	Yksnøya Gnr 1	Fjordnært kulturlandskap. Naturtype: strandeng på Yksnøya nordvest (svært viktig). Vitnar om fiskarbonden – kombinasjon fiske og småbruk. Steingardar.	 Foto: Øystein Venås Sørensen (HiVolda)	
2	Kleppedalen/ Nordalen Gnr 17	Er med då miljødirektoraetet har registrert naturtype: Naturbeitemark – svært viktig, bjørkehage. Til tross for sterk attgroin som forringar lokaliteten vert verdien sett til svært viktig grunna raudlisteartar. Sørvendt, lun og varm med mosaikk	 Foto: Landbrukskontoret Ørsta Volda	
3	Tømmerbakken Gnr 23	Kulturpåverka jordbrukslandskap Er med her då miljødirektoratet hra registrerrt naturtype: viktig slåttemark, Naturbeitemark Tilnærma intakt slåtteeng. Har skjøtselsplan.	 Foto: Landbrukskontoret Ørsta Volda	

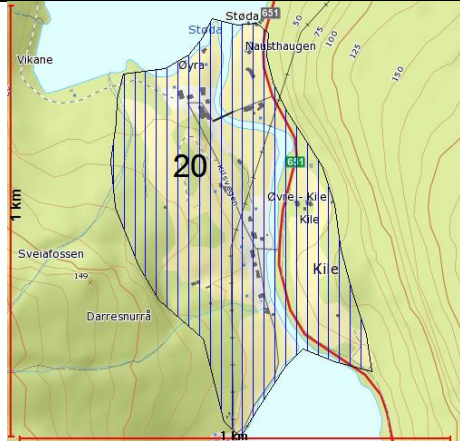
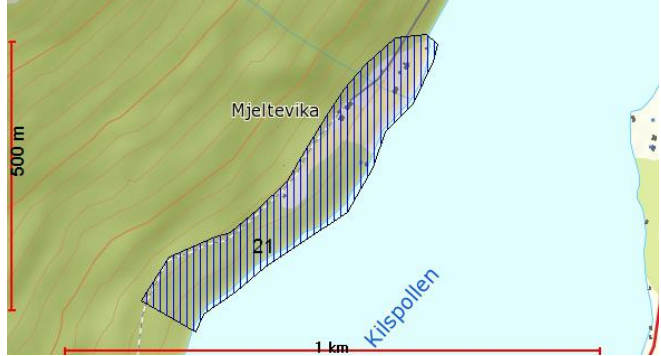
4	Nedrelid, Hoggen Gnr 25 og 26	Særmerka med ei rekkje store markante steingardar, rydningsrøyser	 Foto: Landbrukskontoret Ørsta Volda	
5	Homborset Gnr 32	Kulturpåverka jordbrukslandskap, beitemark - geitebeite. Miljødirektoratet har registrert naturtype: Svært viktig hagemark	 Skjermdump Google Street View	
6	Furneset Gnr 34	Fjordnært kulturlandskap, fyrlykt - dyrka jord	 Foto: Landbrukskontoret Ørsta Volda	

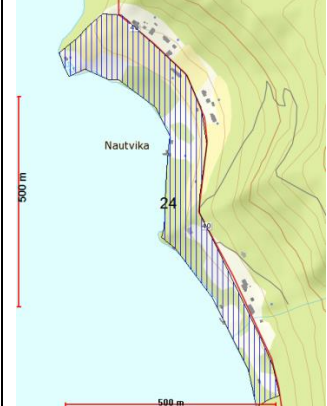
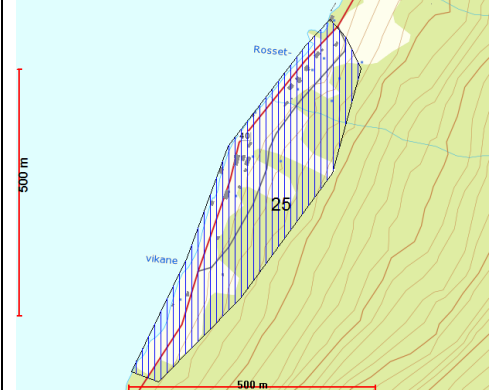
7	Hjartå (Hjorthaug) Gnr 38	Riksantikvaren, gravrøyser i tunteigane	 Skjermdump Google Street View	
8	Ullalandsetra Gnr 39	Kulturpåverka setreområde Miljødirektoratet har registrering for naturtype: naturbeitemark	 Foto: Landbrukskontoret Ørsta Volda	
9	Skjeret og Selvika Gnr 40 og 41	Fjordnært kulturlandskap Miljødirektoratet har registrering for Naturtype: naturbeitemark. Skjeret ligg solvendt og varmt, bratt terreng. Frukttre og rydningsrøyser.	 Foto: Landbrukskontoret Ørsta Volda	

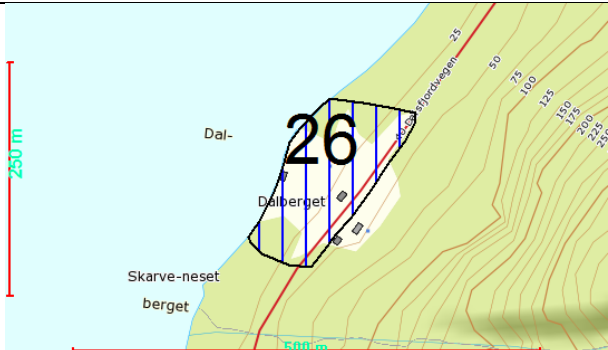
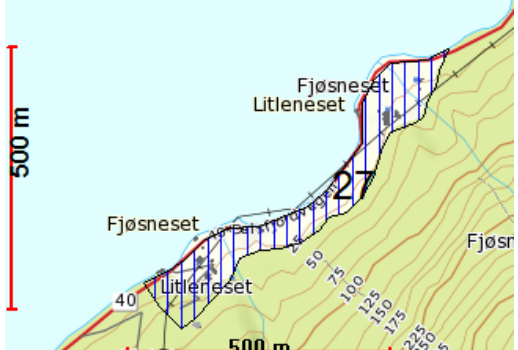
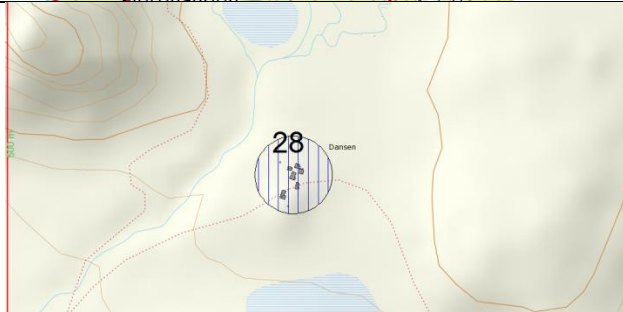
10	Årsetøya	Fjordnært kulturlandskap Rikhald av bygningar for jordbruk, fiske, mv. Årsetøysamlingane.	 Foto: Landbrukskontoret Ørsta Volda	
11	Kvivsdalssetra	Kulturpåverka setreområde Godt bevart seter med sel på rekkje. Siste setra som har hatt drift i Volda	 Foto: Berit Sandvik Skeide	
12	Osdalen Gnr 58	Eit av få klyngetun i Volda (grunna rasfaren) og beitemark. Markering for å syne samling av tun. Markeringa vil ikkje hindre utvikling eller nye bygningar, det vil tvert om forsterke klynga. Naturtype registrert av miljødirektoratet: naturbeitemark Stort område på austsida som er tydeleg prega av beiting med geit og sau.	 Foto: Landbrukskontoret Ørsta Volda	

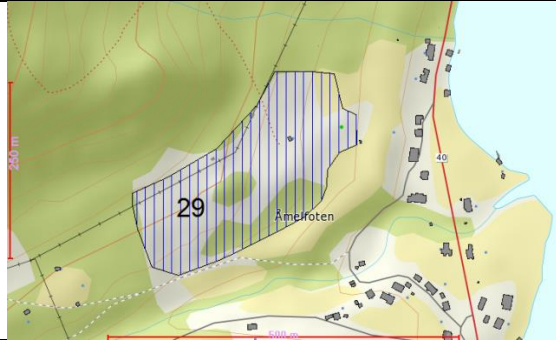
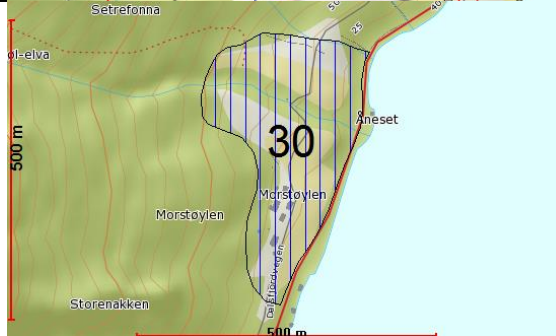
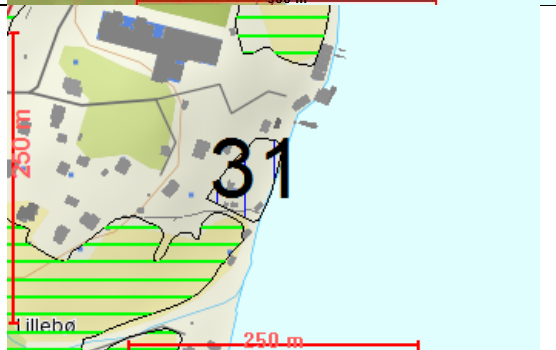
13	Osdalsetra Gnr 58	Kulturpåverka setreområde Teke med då miljødirektoratet har registrert naturtype: naturbeitemark. Intakt beitemark med typisk flora. Fleire sel, løde, lett overflatedyrka med noko stein.		
14	Djuvik, Skinvik, Botnen Gnr 71 - 73	Brattlendt jordbrukslandskap i bruk til slått og beite. Halde ved like gjennom aktiv rydding, slått og beiting. Fjordnært og synleg frå veg og fjord. I Skinvika har ein fleire gravrøyser i tilknytning til dyrkajorda. Delt i to flater med grustak/ grusførekomst mellom.		
15	Botnasetra og Skinvikstøyla Gnr 70 - 73	Kulturpåverka setreområde Godt bevart støy!l		

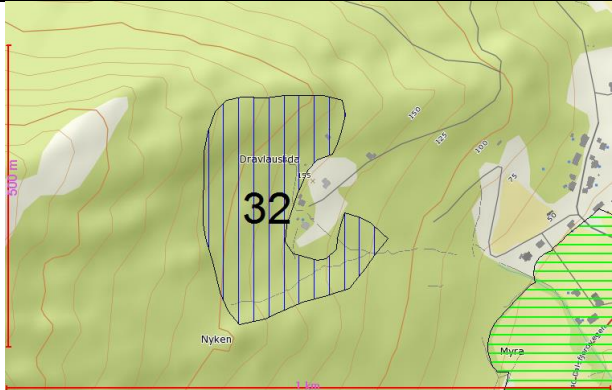
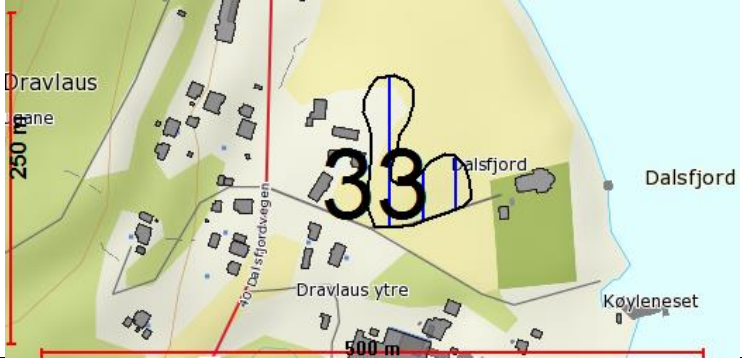
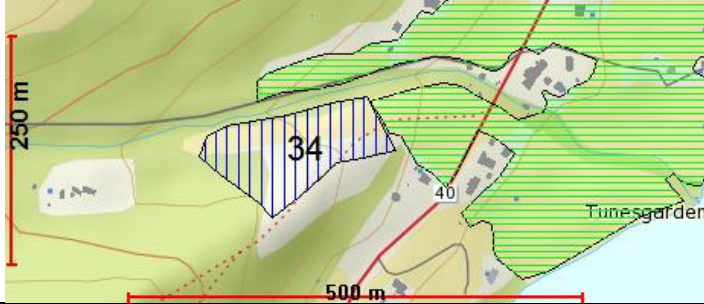
16	Brundalstøylen (Innstøylen) Gnr 89	Kulturpåverka setreområde Godt bevart støy	Foto kjem	
17	Fladalsetra (Bjørkedalen) Gnr 91, 92	Kulturpåverka setreområde Ei av dei eldste setrane i Volda kommune, i alle høve frå før 1500 talet.	 Foto: Berit Sandvik Skeide	
19	Laurdalsetra Gnr 95	Kulturpåverka setreområde	 Foto: Berit Sandvik Skeide	

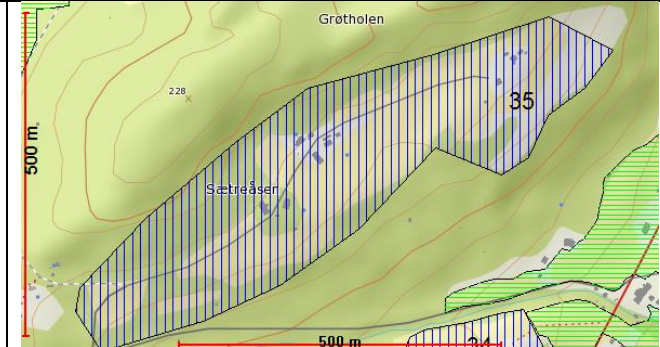
20	Kile Gnr 96	Kulturprega jordbrukslandskap Sauebeite. På Øvre Kile har miljødirektoratet ei registrering av naturbeitemark (lokalt vitig). Lokaliteten er relativt arksrik med innslag av naturengplangar og beitemarksopp.		
21	Mjeltevika 96/6 og 96/12	Slåttemark Naturtype: Slåttemarkar, med frisk fattigeng (lokalt viktig) Eit lite gardsbruk med restar av artsrik slåtteeengar. Fleire typiske naturengplantar førekjem ganske vanleg. Lokaliteten er i hevd og har god slåttemarkstruktur, og i alle fall delar av han har eit fint arts- mangfald. Lokaliteten vitnar godt om korleis norsk småskalalandbruk blei driven for ein del tiår sidan, sjølv om det heilskaplege jordbruks- landskapet er i ferd med å tapa seg		
22	Bøen/Rønstad, Folkestad 116/4 og 116/5	Slåttemark, eldre bygningsmiljø Naturtype: Slåttemark, frisk fattigeng (viktig) Arealet kan seiast å vere ein del av eit heilskapleg landskap, med gamle bygninar, steinutgardar, rydningsrøyser og steinmurar. Rønstadbakkane har godt bevart gardstun.		

23	Løndalen, Folkestad Gnr 115	Slåttemark Naturtype: Slåttemark, frisk fattigeng (viktig). Lokaliteten har ein storleik og ei plassering i landskapet slik at landskapet vert prega av denne.	 Foto: Finn Oldervik, Bioreg AS	
24	Nautvika Gnr 118 og 119	Fjordnært kulturlandskap	 Skjermdump: Google Street View	
25	Rossetvik Gnr 120	Fjordnært kulturlandskap	 Skjermdump: Google Street View	

26	Dalberg Gnr 121	Fjordnært kulturlandskap	 Skjermdump: Google Street View	
27	Fjøsneset og Litleneset Gnr 129	Fjordnært kulturlandskap	 Skjermdump: Google maps 3D	
28	Dansen	Kulturpåverka setreområde. Sel samla på høgde.	 Foto: Berit Sandvik Skeide	

29	Åmelfoten Gnr 136	Beitemark Naturtype av Miljødirektoratet: naturbeitemark (lokalt viktig). Beitemark med god kontinuitet, relativt artsrik på beitemarksoppar som representerer denne naturtypen.	 Skjermdump: Google Street View		
30	Mørstøylen Gnr 137	Fjordnært kulturlandskap Bakkemurar	 Skjermdump: Google Street View		
31	Korsfurtunet	Gardstun. Korsfurtunet er eit verna lite gardsbruk frå kring 1860-70 talet. Det særmerkte med tunet er at på same golv finn ein både stove, låve og fjøs.	Foto kjem		

32	Dravlauslida Gnr 147	Mindre bruk, som fortel ei historie Miljødirektoratet har registrering av naturtype beiteskog (lokalt viktig) Gjeld skogsbeiteområda.		
33	Ytre Dravlaus Gnr 149 Vest for kyrkja	Gravrøyser i jordbruksområde. Riksantikvaren.	 Skjermdump: Google Street View	
34	Sætre (Timberhaugen) Gnr 152	Kulturpåverka område registrert av miljødirektoratet; Naturtype: Beiteskog (lokalt viktig) Lokaliteten er mest interessant for å studere innvandring av beitemarksopp.		

35	Sætreåsen og Grøtholen Gnr 153 og 153	Kulturpåverka jordbrukslandskap Miljødirektoratet har registrering av naturbeitemark på Grøtholen Brattlendt kulturmark, stadvis med naturbeitemark som ligg i ei austvendt li.		
----	--	---	--	--

6.SAMANDRAG

Arbeidet har resultert i 36 områder med kjerneområde for jordbruksproduksjon på totalt 7.163 daa. Dette utgjør 62 % av dyrkajorda som er i drift, og 49 % av dyrkajorda i kommunen når ein og tek med areal som for tida er ute av drift.

34 områder er merka som kjerneområde med viktige kulturlandskap.

Rapporten fortel at dei jordbruksareala vi har i kommunen er viktige for næringa, og avgjerande for langsiktig framtidig drift.

Som sagt har ein ikkje høve til å ta inn alt areal i rapporten. Om rapporten og omgrepet kjerneområde skal ha nokon verdi må det skje eit utval. Då fell nokre areal utanfor. Hovudsakleg er dette areal som litt for seg sjølv - slik at kriteria knytt til storleik ikkje slår inn.

Ein må og gjere merksam på at ein her ikkje har teke med dei viktige områda som alle innmarksbeita og all utmarksbeita utgjør. Volda har over 6.800 daa med innmarksbeiter som er avgjerande for husdyrhaldet.

Ein annan viktig arealressurs som ikkje er med i rapporten er dyrkbar jord. Dette er ressursar som det og er viktig å hegne om for framtidig matproduksjon.

Kommunen har målsetjing om at karta over kjerneområda skal vere tilgjengelege for ålmenta i digitale kart. Ein ser føre seg at områda med tida kan leggjast inn i t.d. Kommunekart eller Planinnsyn.

Kommunen vonar at rapporten kan synleggjere areal som er viktige for jordbruket, og at det kan vere eit godt fagleg innspel i arealplanlegginga i kommunen. Volda har tidlegare mangla ein slik rapport som fortel kva areala har å seie for landbruksnæringa. Vonleg kan rapporten bidra til å skape meir langsiktige føresetnader for næringa. Matproduksjon er avhengig av areal. Det er vanskeleg å satse og investere i jordbruket om ein ikkje veit kva areal ein kan basere produksjonen på i åra som kjem.

Praktisk bruk vil no syne om rapporten fungerer i samsvar med formålet. Ein er budd på at ny revisjon kan verte naudsynt om nokre år.

Volda, 29.01.2018

7.OVERSIKTSKART

Oversynskart over kjerneområda i Volda kommune sidene 32 – 34.

Viktige produksjonsareal med **grøn skravur** og viktige kulturlandskap som har sitt grunnlag i jordbruksdrift med **blå skravur**.

